

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У ХХІ СТОЛІТТІ: ЛОКАЛЬНІ, НАЦІОНАЛЬНІ ТА ГЛОБАЛЬНІ КОНТЕКСТИ

**Збірник матеріалів науково-практичної
конференції**

24 квітня
2025 року

Київ 2025

Суспільно-політичні трансформації у ХХІ столітті: локальні, національні та глобальні контексти : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (24 квітня 2025 р.) / під заг. ред. М. Трофименка. К. : МДУ, 2025. 113 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу «Інтернет» Вченою радою історичного факультету Маріупольського державного університету (протокол № 8 від 21 травня 2025 року)

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Суспільно-політичні трансформації у ХХІ столітті: локальні, національні та глобальні контексти». Видання адресовано науковцям, викладачам, здобувачам, а також усім, хто цікавиться актуальними проблемами суспільно-політичних трансформацій у сучасному світі. В матеріалах конференції представлена оригінальна думка учасників. Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Грідіна Ірина,
доктор історичних наук, професор,
професор кафедри політології та міжнародних відносин,
Маріупольський державний університет

Бугасв Єгор,
2 курс, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти,
освітня програма «Міжнародні відносини та регіональні студії»,
Маріупольський державний університет

РОЛЬ СПОРТУ В РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ ДЕРЖАВ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Усе частіше конкуренція між державами ведеться не лише на полі битви чи через економічні санкції, а й у сфері культури та масових комунікацій, де спорт виступає надзвичайно ефективним засобом м'якої сили. Великі спортивні події об'єднують мільйони глядачів, формують глобальні інформаційні потоки й дають можливість демонструвати культурні, соціальні та економічні досягнення, одночасно створюючи майданчик для неофіційного діалогу задля формування позитивного іміджу держави й розширення її впливу на світову громадську думку [1]. Зі спортивними імпульсами пов'язане також накопичення символічного капіталу, що дозволяє державам підсилювати свій статус у міжнародному співтоваристві й мобілізувати зовнішні аудиторії, як це окреслював П'єр Бурдьє у своїх працях про символічну владу [4].

Історичні та сучасні приклади підтверджують важливість спорту у зовнішній політиці: Олімпіада в Берліні 1936 року стала одним із ключових інструментів легітимізації нацистського режиму; Ігри в Пекіні 2008 і 2022 років дали Китаю можливість показати світові свій економічний підйом і політичну стабільність; чемпіонат світу з футболу в Росії 2018 року слугував прикладом sportswashing на тлі міжнародної ізоляції після 2014 року; а чемпіонат світу в Катарі 2022 року використовували для посилення геополітичного впливу та залучення іноземних інвестицій у регіон. Натомість поява "Team Refugees" на Олімпіадах із 2016 року продемонструвала здатність спорту слугувати символом глобальної солідарності та інклюзивності — інструментом, який виходить за рамки державних інтересів і об'єднує навколо гуманітарних ідей [2; 3].

Значущість спортивної дипломатії полягає не лише в демонстрації м'язової сили чи економічного потенціалу, а й у можливості ведення "мови жестів", що долає мовні та культурні бар'єри [5]. Водночас феномен sportswashing, коли держави використовують великі події для прикриття порушень прав людини або політичних репресій, ілюструє темну сторону цього інструменту м'якої сили та потребує критичного аналізу [3]. Таким чином, спорт стає засобом комплексного впливу, поєднуючи економічні, технологічні та ідеологічні

механізми, і його роль у реалізації зовнішньополітичних стратегій сучасних держав продовжує зростати.

Література

1. BLACK D. Dreaming big : The pursuit of 'second order' games as a strategic response to globalization. URL: https://www.researchgate.net/publication/248950264_Dreaming_big_The_pursuit_of_'second_order'_games_as_a_strategic_response_to_globalization (дата звернення: 15.04.2025).
2. GRIX J., HOULIHAN B. Sport Mega-Events as Part of a Nation's Soft Power Strategy // British Journal of Politics and International Relations. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/1467-856x.12017> (дата звернення: 15.04.2025).
3. GRIX J., HOULIHAN B. Sports Mega-Events as Part of a Nation's Soft Power Strategy : The Cases of Germany (2006) and the UK (2012). URL: https://www.researchgate.net/publication/259544729_Sports_Mega-Events_as_Part_of_a_Nation's_Soft_Power_Strategy_The_Cases_of_Germany_2006_and_the_UK_2012 (дата звернення: 15.04.2025).
4. Ihlen, Øyvind. (2018). Symbolic Capital. URL: https://www.researchgate.net/publication/327879497_Symbolic_Capital (дата звернення: 15.04.2025).
5. NYE J. S. Soft Power: The Means to Success in World Politics. New York : Public Affairs, 2004.

Добра Михайло,
4 курс, перший (бакалаврський) рівень вищої освіти,
освітня програма «Політологія»,
Маріупольський державний університет

CEFIC: ЛОБІЮВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЄС

У сучасному світі Європейський Союз (ЄС) є однією з найвпливовіших наднаціональних організацій, яка формує політику в різних сферах – від економіки та торгівлі до екології та промислового регулювання. Окрім офіційних інституцій, таких як Європейська комісія чи Рада ЄС, значну роль у цьому процесі відіграють групи інтересів, які представляють погляди бізнесу, громадянського суспільства та інших зацікавлених сторін. Серед них особливе місце займає Європейська рада хімічної промисловості (CEFIC) – провідна асоціація, що об'єднує великі хімічні компанії та національні федерації галузі. CEFIC є ключовим гравцем у формуванні політики ЄС у сфері хімічної промисловості, екологічних стандартів та інноваційного розвитку. Її діяльність охоплює лобіювання